

Bruxelles, 17.1.2018
COM(2018) 24 final

2018/0008 (NLE)

Propunere de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții

(Text cu relevanță pentru SEE)

{SWD(2018) 14 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Societățile și economiile europene se confruntă cu importante inovări tehnologice și digitale, precum și cu schimbări ale pieței forței de muncă și schimbări demografice. Multe dintre locurile de muncă de astăzi nu existau acum zece ani și multe forme noi de relații de muncă vor fi create în viitor. În „Cartea albă privind viitorul Europei”, Comisia subliniază că „este probabil ca majoritatea copiilor care încep școala primară astăzi să ajungă să aibă noi tipuri de locuri de muncă inexistente deocamdată” și că pentru abordarea corectă a acestei situații „vor fi necesare investiții masive în competențe și o regândire majoră a sistemelor de educație și de învățare pe tot parcursul vieții”¹.

Educația și formarea constituie o parte a soluției de a angaja cât mai multe persoane în locuri de muncă decente, de a răspunde mai bine nevoilor de competențe ale economiei și de a consolida rezilienței Europei. Odată cu progresul tehnologic rapid și cu schimbările aferente ale profilurilor profesionale și ale cerințelor, învățarea de-a lungul vieții trebuie să se bazeze pe o colaborare strânsă și pe sinergii între industrie, educație, formare și mediile de învățare. În același timp, sistemele de educație și formare profesională trebuie să se adapteze la această realitate. În special, se pare că însușirea unui set fix de competențe sau cunoștințe de către tineri nu mai este suficientă; ei trebuie să acumuleze reziliență, un set amplu de competențe și capacitatea de a se adapta la schimbări². Prin urmare, necesitatea și valoarea perspectivei învățării pe tot parcursul vieții, prin care persoanele dobândesc competențe noi și mai relevante pe tot parcursul vieți, este mai evidentă decât oricând.

În Declarația de la Roma din 25 martie 2017, liderii celor 27 de state membre, Consiliul European, Parlamentului European și Comisia Europeană se angajează să colaboreze în direcția unei Uniuni „în care tinerii primesc cea mai bună educație și formare și în care pot studia și găsi locuri de muncă pe întregul continent”³.

Societățile și economiile noastre depind în mare măsură de persoane competente și cu un înalt nivel de educație. Competențe cum ar fi creativitatea, gândirea critică, luarea inițiativei și soluționarea problemelor joacă un rol important în confruntarea cu complexitatea și schimbările societății de astăzi. „Documentul de reflecție privind valorificarea oportunităților oferite de globalizare” recunoaște că noi moduri de învățare, precum și modele mai flexibile de educație și formare sunt necesare pentru o societate care devine din ce în ce mai mobilă și mai digitală, iar „Documentul de reflecție privind dimensiunea socială a Europei” subliniază importanța deținerii unui set adecvat de calificări și competențe pentru menținerea nivelului de trai în Europa⁴. Schimbările climatice și limitele resurselor ecologice, precum și inegalitățile economice și sociale, fac ca dezvoltarea durabilă să reprezinte o preocupare pentru orice activitate umană.⁵

¹ Comisia Europeană (2017) Cartea albă privind viitorul Europei, https://ec.europa.eu/commission/white-paper-future-europe-reflections-and-scenarios-eu27_ro

² Cartea albă privind viitorul Europei, a se vedea nota de subsol 1

³ Declarația de la Roma din 25 martie 2017, <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/03/25-rome-declaration/>

⁴ Comisia Europeană (2017) Document de reflecție privind valorificarea oportunităților oferite de globalizare, https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-harnessing-globalisation_ro

⁵ Note strategice CESP (13/2016) „Viitorul muncii”; Concluziile Consiliului privind educația pentru dezvoltare durabilă din noiembrie 2010, https://ec.europa.eu/epsc/file/strategic-note-13-future-work_en

Așa cum s-a subliniat în mod clar în comunicarea Comisiei referitoare la consolidarea identității europene prin educație și cultură⁶, un Spațiu european al educației ar trebui să faciliteze cooperarea și mobilitatea studenților, a personalului din domeniul educației și formării și a instituțiilor de învățământ și de formare, pe baza unui interes comun al tuturor statelor membre de a profita de întregul potențial al educației și culturii ca motor pentru crearea de locuri de muncă, echitate socială, cetățenie activă și identitate europeană, în toată diversitatea sa. Aceasta răspunde nevoilor pentru o mobilitate sporită a piețelor europene ale forței de muncă, necesității de a investi din ce în ce mai mult în învățarea limbilor străine, precum și de dobândire a competențelor digitale, antreprenoriale și STIM (științe, tehnologie, inginerie și matematică). În cadrul monitorizării ulterioare, Consiliul European din decembrie 2017 a solicitat, printre altele, examinarea măsurilor de abordare a problemelor privind competențele legate de digitalizare, securitate cibernetică, alfabetizare mediatică și inteligență artificială, precum și necesitatea de a avea o societate favorabilă incluziunii, cu o abordare a educației și formării bazată pe învățarea pe tot parcursul vieții și pe inovare⁷.

Aflate în contradicție puternică cu aceste exigențe, cele mai recente date ale studiului PISA al OCDE arată că unul din cinci elevi din Uniunea Europeană (UE) deține competențe insuficiente în ceea ce privește cititul, matematica sau științele⁸. Este îngrijorător faptul că, între 2012 și 2015, tendința observată în ceea ce privește rezultatele slabe pentru UE în ansamblu s-a înrăutățit. În țările care au făcut obiectul studiului OCDE din 2012 privind competențele adulților (PIAAC), între 4,9 % și 27,7 % dintre adulți sunt competenți doar la nivelurile cele mai scăzute de alfabetizare, iar între 8,1 % și 31,7 % sunt competenți doar la nivelurile cele mai scăzute în ceea ce privește competențele numerice.⁹

În plus, 44 % din cetățenii UE dețin un nivel de competențe digitale scăzut sau le lipsesc competențele digitale (19 %)¹⁰, în ciuda faptului că ritmul schimbărilor tehnologice și digitale afectează în mod profund economiile și societățile noastre. În prezent, ca urmare a transformării digitale rapide a economiei, aproape toate locurile de muncă, precum și participarea în societate în general, necesită un anumit nivel de competențe digitale. Competențele digitale sunt în prezent la fel de vitale ca alfabetizarea și competențele numerice și, prin urmare, Europa are nevoie de oameni competenți în domeniul digital care să fie în măsură nu numai să utilizeze aceste tehnologii, ci și să inoveze și să fie experți în acest domeniu.

Primul principiu al Pilonului european al drepturilor sociale este dreptul la o educație de calitate și favorabilă incluziunii, formare și învățare pe tot parcursul vieții¹¹. Lipsa competențelor necesare pentru a participa cu succes în societate și pe piața forței de muncă duce la creșterea riscului de șomaj, sărăcie și excluziune socială. Aceasta împiedică creșterea economică durabilă și favorabilă incluziunii, pe lângă scăderea competitivității industriei și a capacităților de inovare. După cum reiese din cercetările efectuate, îmbunătățirea competențelor de bază privind alfabetizarea, a competențelor numerice și a competențelor digitale este corelată cu dezvoltarea competențelor într-o gamă mai largă de competențe-

⁶ Comunicarea Comisiei privind Consolidarea identității europene prin educație și cultură - Contribuția Comisiei Europene la reuniunea liderilor de la Göteborg, 17 noiembrie 2017, [COM\(2017\)673](#)

⁷ Concluziile Consiliului European din 14 decembrie 2017, [EUCO 19/17](#)

⁸ OECD (2016), *PISA 2015 Results* [OCDE (2016), Rezultatele PISA 2015], <https://www.oecd.org/pisa/pisa-2015-results-in-focus.pdf>; Comisia Europeană (2016), *PISA 2015: EU performance and initial conclusions regarding education policies in Europe* (Performanța în UE și concluzii inițiale privind politicile din domeniul educației în Europa), https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/pisa-2015-eu-policy-note_en.pdf

⁹ Comisia Europeană (2016), *Education and Training Monitor* (Monitorul educației și formării), p. 81 http://ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2016_en.pdf

¹⁰ Comisia Europeană (2017), *Digital Scoreboard 2017* (Tabloul de bord în domeniul digital 2017), <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-scoreboard>

¹¹ Comunicarea Comisiei privind instituirea unui Pilon european al drepturilor sociale, [COM\(2017\)250](#)

cheie; acesta este, în special, strâns legată de dezvoltarea personală, dezvoltarea competențelor de învățare și a competențelor civice¹².

În 2006, Parlamentul European și Consiliul au adoptat Recomandarea privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții¹³. Se recomandă statelor membre să dezvolte furnizarea de competențe-cheie pentru toți ca parte a strategiilor lor de învățare pe tot parcursul vieții. De asemenea, ea a definit în „Cadrul european de referință al competențelor-cheie” anexat competențele de care fiecare cetățean are nevoie pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru ocuparea unui loc de muncă, incluziune socială și cetățenie activă. Statele membre au fost invitate să utilizeze Cadrul de referință pentru a se asigura că educația și formarea inițială oferă tuturor tinerilor mijloace pentru a-și dezvolta competențele-cheie la un nivel care să îi pregătească pentru viața adultă, și că adulții sunt în măsură să își dezvolte și să își actualizeze competențele-cheie pe tot parcursul vieții.

Începând cu 2006, modurile de predare și învățare au evoluat rapid: utilizarea într-o mai mare măsură a învățării la distanță asistată de tehnologie și creșterea învățării informale prin utilizarea de dispozitive digitale mobile are un impact asupra oportunităților de dobândire a competențelor. Experiența acumulată în cursul ultimului deceniu a demonstrat că educația, formarea și mediile de învățare trebuie să utilizeze mai bine aceste noi oportunități pentru a sprijini în mod activ dezvoltarea competențelor pe tot parcursul vieții. Experiențele de învățare pentru toți cursanții și în toate domeniile trebuie să fie îmbogățite prin consolidarea colaborării între mediile de învățare formală și non-formală. Aceasta poate fi realizată prin promovarea învățării interdisciplinare, a învățării pe bază de cercetare, a stagiilor de ucenicie și a învățării la locul de muncă.

Obiectivul prezentei recomandări este de a îmbunătăți dezvoltarea de competențe-cheie pentru toți cetățenii și pe tot parcursul vieții, precum și de a promova măsurile necesare în vederea atingerii acestui obiectiv. Acesta încurajează statele membre să pregătească mai bine cetățenii pentru schimbările de pe piața muncii și pentru o cetățenie activă în societăți mai diverse, mai mobile, mai digitale și mai globale, dezvoltând învățarea în toate etapele vieții. Recomandarea promovează în special investirea în competențele de bază, competențele digitale și antreprenoriale, precum și în competențele lingvistice necesare pentru a permite tuturor să participe activ în societate și în economie. De asemenea, recomandarea solicită investiții în competențele STIM pentru a promova înțelegerea științifică și pentru a spori atractivitatea unei cariere în domeniile STIM. Propunerea de recomandare înlocuiește Recomandarea privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții adoptată de Parlamentul European și Consiliu în 2006¹⁴. Propunerea de recomandare:

- va sprijini punerea în aplicare a primului principiu al Pilonului european al drepturilor sociale - subliniind faptul că „orice persoană are dreptul la educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții favorabile incluziunii și de înaltă calitate pentru a dobândi și a menține competențe care îi permit să participe deplin în societate și să gestioneze cu succes tranzițiile pe piața forței de muncă”, precum și a celui de-al 4-lea principiu - consolidarea dreptului la „asistență rapidă și adaptată pentru îmbunătățirea perspectivelor de încadrare în muncă sau de desfășurare a unor activități independente”, inclusiv dreptul la „sprijin pentru căutarea unui loc de muncă, formare profesională și recalificare.”

¹² OECD (2015), *Skills for Social Progress: The Power of Social and Emotional Education*, <http://www.oecd.org/edu/skills-for-social-progress-9789264226159-en.htm>

¹³ Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2006/962/CE)

¹⁴ (2006/962/CE), a se vedea nota de subsol 13

- va sprijini dezvoltarea unui Spațiu european al educației prin ajungerea la un acord asupra competențelor-cheie de care au nevoie toți cursanții, prin sprijinirea mobilității cursanților și a personalului din învățământ și prin stimularea în special a dezvoltării competențelor lingvistice pentru a facilita mobilitatea și cooperarea în Europa;
- va sprijini dezvoltarea competențelor antreprenoriale pentru a dezvolta competențe și atitudini esențiale, printre care se numără creativitatea, luarea inițiativei, spiritul de echipă, capacitatea de înțelegere a riscului și simțul responsabilității;
- va răspunde la cerințele în materie de competențe aflate în continuă schimbare, inclusiv competențele de bază, competențele digitale, competențele în domeniul științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii (STIM) și va evidenția măsuri de sprijinire a dezvoltării competențelor în aceste domenii;
- va scoate în evidență rolul cetățeniei active, valorile comune și drepturile fundamentale;
- va include rezultatele Deceniului Națiunilor Unite dedicat educației pentru dezvoltare durabilă și impulsul furnizat de Obiectivul de dezvoltare durabilă 4 al ONU - Educație 2030;
- va asista statele membre, mediile de educație, formare și învățare și personalul didactic pentru a sprijini mai bine dezvoltarea competențelor prin stabilirea de bune practici pentru sprijinirea dezvoltării competențelor-cheie;
- va contribui la elaborarea viitorului Cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale prin promovarea unei înțelegeri comune a competențelor-cheie;
- va sprijini utilizarea surselor de finanțare europene, cum ar fi programul Erasmus +, fondurile structurale și de investiții europene și Orizont 2020;

Documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei oferă dovezi suplimentare privind experiențele anterioare de punere în aplicare a Recomandării din 2006 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, analiză care sprijină noua recomandare privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, precum și exemple de politici existente și proiecte care sprijină dezvoltarea competențelor într-o perspectivă a învățării pe tot parcursul vieții.

Context

Competențele-cheie sunt acele competențe de care au nevoie toți cetățenii pentru împlinirea și dezvoltarea personală, ocuparea unui loc de muncă, incluziune socială și cetățenie activă. Ele sunt alcătuite din „*cunoștințe, aptitudini și atitudini*” și nu se limitează doar la noțiunea de „cunoștințe” (academice).

Cadrul european de referință privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții din 2006 (Cadrul de referință) definește cele opt competențe esențiale:

- comunicarea în limba maternă;
- comunicarea în limbi străine;
- competențe în domeniul matematicii și competențe de bază în știință și tehnologie;
- competențe digitale;
- a învăța să înveți;

- competențe sociale și civice;
- spiritul de inițiativă și spiritul antreprenorial; precum și
- conștiința și expresia culturală.

De la adoptarea sa, Cadrul de referință și conceptul său de bază au fost utilizate de statele membre și de părțile interesate; majoritatea statelor membre au pus în aplicare reforme conexe. Există o mare variație în ceea ce privește aceste reforme, iar statele membre au adaptat, de asemenea, definirea competențelor-cheie de-a lungul timpului. Majoritatea reformelor au fost puse în aplicare în domeniul educației școlare sau al educației și formării profesionale. Au fost înregistrate progrese cu privire la competențele cheie, care se referă la „obiecte” școlare tradiționale, cum ar fi comunicarea în limba maternă și în limbi străine sau competențele matematice, mai degrabă decât pentru competențele valabile pentru toate „obiectele” tradiționale, cum ar fi „a învăța să înveți”, spiritul antreprenorial sau competențele sociale și civice¹⁵.

Educația, formarea și mediile de învățare se confruntă cu dificultăți în aplicarea abordărilor bazate pe competențe în ceea ce privește predarea și învățarea. Trecerea de la o concepție mai degrabă statică a conținutului programei școlare la o definiție dinamică a cunoștințelor, aptitudinilor și atitudinilor pe care un cursant trebuie să le dezvolte pe parcursul întregului proces de învățare necesită o schimbare radicală a sistemelor de educație, de formare și de învățare, care afectează modul de organizare și evaluare a acestora.

În plus, nevoile în materie de competențe nu sunt statice; ele se modifică pe tot parcursul vieții. Competențele acumulate în cursul educației trebuie să fie dezvoltate pe parcursul vieții pentru a fi adecvate; actualizarea competențelor, precum și acumularea de noi competențe ca răspuns la nevoile aflate în continuă schimbare este un proces care se desfășoară pe tot parcursul vieții. Prin urmare, oricine are posibilitatea să își dezvolte competențele pe tot parcursul vieții.

Prezenta recomandare prezintă nu numai o actualizare a Cadrului european de referință privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, ci prezintă și exemple de bune practici care sprijină dezvoltarea abordărilor bazate pe competențe în domeniul educației și formării profesionale, inclusiv învățarea non-formală și într-o perspectivă a învățării pe tot parcursul vieții.

- **Coerența cu dispozițiile deja existente în domeniul de politică vizat**

Raportul comun pentru 2015 al Consiliului și al Comisiei privind punerea în aplicare a Cadrului strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale (ET 2020) a stabilit priorități clare privind „dobândirea de cunoștințe, aptitudini și competențe relevante și de înaltă calitate, în cadrul învățării pe tot parcursul vieții, cu accent pe rezultatele învățării, pentru a spori capacitatea de inserție profesională și a stimula inovarea, cetățenia activă și bunăstarea”¹⁶.

Comunicarea Comisiei privind Consolidarea identității europene prin educație și cultură¹⁷ solicită investirea în oameni și în educația lor și asigurarea faptului că sistemele de educație și

¹⁵ European Commission (2017) *Literature review of reforms related to 2006 European Framework of Key Competences for lifelong learning* [Comisia Europeană (2017) - Recenzia datelor din literatura de specialitate privind reformele referitoare la Cadrul european al competențelor-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții din 2006], https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/key-competences-consultation-2017-strategy_en.pdf

¹⁶ Raport comun pentru 2015 al Consiliului și al Comisiei privind punerea în aplicare a Cadrului strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale (ET 2020) - Noi priorități pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale, [JO 2015/C417/04](https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/et2020_strategy_en.pdf).

¹⁷ COM(2017)673, a se vedea nota de subsol 6

formare profesională sprijină toți cursanții să dobândească cunoștințele, aptitudinile și competențele care sunt considerate esențiale în lumea de astăzi. Se face, de asemenea, o legătură puternică între o înțelegere comună a competențelor de care au nevoie toți cetățenii și instituirea unui Spațiu european al educației.

Revizuirea Recomandării Consiliului din 2006 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții a fost anunțată în documentul „O nouă agendă pentru competențe în Europa” având scopul de a dezvolta o înțelegere actualizată și comună a competențelor-cheie, de a promova introducerea lor în programa de educație și formare și de a sprijini o mai bună dezvoltare și evaluare a acestora¹⁸.

În inițiativa „Investiția în tinerii Europei”, adoptată la 7 decembrie 2016¹⁹, și în următoarele comunicări privind dezvoltarea școlilor și calitatea excelentă a predării²⁰, precum și modernizarea învățământului superior²¹ din mai 2017, Comisia a subliniat, de asemenea, necesitatea de a investi în dezvoltarea competențelor și în alte obiective ambițioase din acest domeniu.

În Recomandarea Consiliului adoptată în decembrie 2016 privind parcursurile de actualizare a competențelor: noi oportunități pentru adulți, se recomandă ca adulților cu un nivel scăzut de aptitudini, cunoștințe și competențe să li se ofere posibilitatea, în funcție de nevoile lor individuale, de a dobândi un nivel minim de alfabetizare, competențe numerice și competențe digitale; și/sau de a dobândi o gamă mai largă de aptitudini, cunoștințe și competențe, bazându-se pe Recomandarea din 2006 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Recomandarea Consiliului din 20 decembrie 2012 privind validarea învățării non-formale și informale²² a invitat statele membre să instituie cel târziu până în 2018, în conformitate cu circumstanțele și specificitățile naționale și în modul pe care îl consideră adecvat, măsuri pentru validarea învățării formale și non-formale care să permită persoanelor să obțină validarea cunoștințelor, a abilităților și a competențelor care au fost dobândite prin învățare non-formală și informală și să obțină o calificare integrală sau, acolo unde este cazul, o calificare parțială.

Recomandarea Consiliului din 22 mai 2017 privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și de abrogare a Recomandării Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind stabilirea Cadrului european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții²³ oferă un cadru comun de referință care să ajute persoanele fizice și organizațiile să compare diferite sisteme de calificări și nivelurile calificărilor obținute în aceste sisteme.

Cadrul Europass²⁴ ajută cetățenii să comunice mai bine și să-și prezinte mai bine competențele și calificările.

¹⁸ Comunicarea Comisiei privind O nouă agendă pentru competențe în Europa, [COM\(2016\)381](#).

¹⁹ Comunicarea Comisiei „Investiția în tinerii Europei”, COM(2016)940; Comunicarea Comisiei privind „Îmbunătățirea și modernizarea educației”, [COM\(2016\)941](#).

²⁰ Comunicarea Comisiei privind Dezvoltarea școlilor și calitatea excelentă a predării pentru un început bun în viață, [COM\(2017\)248](#).

²¹ Comunicarea Comisiei privind O nouă agendă a UE pentru învățământul superior, [COM\(2017\)247](#).

²² Recomandarea Consiliului din 20 decembrie 2012 privind validarea învățării non-formale și informale, [JO /C398/01](#).

²³ Recomandarea Consiliului din 22 mai 2017 privind Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții, [JO /C 189/15](#).

²⁴ Decizia Parlamentului European și a Consiliului de instituire a unui cadru comunitar unic pentru transparența calificărilor și competențelor ([2004/2241/CE](#)).

- **Coerența cu alte domenii de politică ale Uniunii**

În comunicarea sa privind Consolidarea identității europene prin educație și cultură, Comisia subliniază că educația reprezintă baza unei forțe de muncă productive și creatoare și, în cele din urmă, a unei economii reziliente. Comunicarea subliniază necesitatea de a investi în oameni, în competențele lor și în oportunități. Ea se referă în special la necesitatea de a spori eforturile în ceea ce privește sprijinirea dezvoltării competențelor cheie²⁵.

Pilonul european al drepturilor sociale subliniază „dreptul la educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții favorabile incluziunii și de înaltă calitate pentru a dobândi și a menține competențe care îi permit [oricărei persoane] să participe pe deplin în societate și să gestioneze cu succes tranzițiile pe piața forței de muncă” precum și „dreptul la formare profesională continuă și recalificare”²⁶.

Propunerea de Recomandare a Consiliului privind promovarea valorilor comune, a educației favorabile incluziunii și a dimensiunii europene a predării²⁷ subliniază, în special, competențele civice, astfel cum sunt descrise în anexa la recomandare. Aceasta stabilește o serie de acțiuni pe care statele membre ar putea să le adopte, cu sprijinul Uniunii.

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind Planul de acțiune pentru educația digitală²⁸ stabilește modul în care sistemele de educație și formare pot să utilizeze mai bine inovarea și tehnologiile digitale și să sprijine dezvoltarea unor competențe digitale relevante necesare pentru a trăi și a munci într-o eră a schimbărilor digitale rapide. Planul de acțiune pentru educația digitală se axează pe sistemele de educație și formare inițială și include școlile, educația și formarea profesională (EFP) și învățământul superior.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

- **Temei juridic**

Inițiativa este în conformitate cu articolele 165 și 166 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Articolul 165 prevede că Uniunea contribuie la dezvoltarea unei educații de calitate, prin încurajarea cooperării dintre statele membre și, în cazul în care este necesar, prin sprijinirea și completarea acțiunii acestora, respectând pe deplin responsabilitatea statelor membre față de conținutul învățământului și de organizarea sistemului educațional. Articolul 166 prevede că Uniunea pune în aplicare o politică de formare profesională care sprijină și completează acțiunile statelor membre, respectând pe deplin responsabilitatea statelor membre față de conținutul și organizarea formării profesionale.

Inițiativa nu propune nicio extindere a competenței de reglementare a UE sau a angajamentelor cu caracter obligatoriu care revin statelor membre. Statele membre vor decide, în conformitate cu situația de pe plan național, modul în care vor pune în aplicare prezenta recomandare.

- **Subsidiaritate (în cazul competențelor neexclusive)**

Deși multe state membre dispun de propriile cadre naționale de competențe pentru a îndruma educația și formarea, în prezent există un schimb limitat de bune practici pentru a sprijini în continuare predarea și învățarea bazate pe competențe.

²⁵ COM(2017)673, a se vedea nota de subsol 6

²⁶ COM(2017)250, a se vedea nota de subsol 11

²⁷ COM(2018) 23

²⁸ COM(2018) 22

Valoarea adăugată a prezentei recomandări la nivelul Uniunii constă în capacitatea Uniunii de:

- a elabora un cadru comun de referință pentru competențele-cheie necesare;
- a promova o înțelegere comună a învățării pe tot parcursul vieții;
- a facilita schimbul de cunoștințe, de experiență și de bune practici;
- a sprijini inițiative la nivelul UE pentru stimularea dezvoltării competențelor;
- a sprijini dezvoltarea unor cadre de competențe care să ajute la definirea rezultatelor învățării și care să constituie o bază pentru practicile de evaluare și validare;
- a sprijini evaluarea dezvoltării competențelor și de a monitoriza progresele la nivelul UE.

- **Proportionalitate**

Propunerea consolidează o înțelegere comună a competențelor-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții și stabilește baze pentru statele membre și Comisie în ceea ce privește schimbul de bune practici și elaborarea de politici atât la nivel național, cât și la nivelul UE pentru sprijinirea dobândirii de competențe-cheie. Propunerea se referă la toate nivelurile educației și formării, învățarea formală, non-formală și informală și toate grupele de vârstă. Întrucât angajamentele pe care și le vor asuma statele membre au un caracter voluntar și fiecare stat membru decide abordarea pe care să o adopte, măsura este considerată proporțională.

- **Alegerea instrumentului**

Pentru a contribui la realizarea obiectivelor menționate la articolele 165 și 166 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, tratatul menționat autorizează adoptarea recomandărilor de către Consiliu, pe baza unei propuneri din partea Comisiei.

O recomandare a Consiliului este un instrument adecvat în domeniul educației și formării, în cadrul căruia UE are o competență de susținere, și este un instrument care a fost utilizat în mod frecvent pentru acțiunile europene în domeniile educației și formării. Ca instrument juridic, aceasta semnalează angajamentul statelor membre față de măsurile prevăzute în textul său și furnizează o bază politică mai solidă pentru cooperarea în acest domeniu, respectând, în același timp, pe deplin competența statului membru în domeniul educației și formării.

3. REZULTATE ALE EVALUĂRILOR EX POST, ALE CONSULTĂRILOR PĂRȚILOR INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRII IMPACTULUI

- **Evaluări ex post/verificări ale adecvării legislației existente**

Nu se aplică.

- **Consultări cu părțile interesate**

Începând cu Forumul pentru educație, formare și tineret din octombrie 2016, au fost organizate o serie de reuniuni dedicate consultării și seminare la nivel de experți. De asemenea, revizuirea Recomandării din 2006 privind competențele-cheie a fost discutată pe larg cu reprezentanții statelor membre în reuniunile grupului la nivel înalt din cadrul ET 2020, reuniunile directorilor generali pentru învățământul școlar, educația și formarea profesională și învățământul superior, precum și în Comitetul consultativ pentru educație și formare profesională, Comitetul pentru cultură și Grupul consultativ Youthpass.

O consultare publică online a fost deschisă din 22 februarie până în 19 mai 2017, în cadrul căreia s-au primit aproape 500 de răspunsuri și 69 de documente de poziție. Contribuțiile demonstrează o bună implicare a ministerelor educației și a părților interesate neguvernamentale. Procesul de consultare s-a finalizat cu o conferință organizată la Bruxelles la 14 iunie 2017²⁹.

Rezultatele consultării confirmă relevanța Cadrului european de referință privind competențele-cheie. Respondenții au confirmat faptul că sunt necesare schimbări pentru a garanta faptul că cadrul reflectă evoluțiile politice, sociale, economice, ecologice și tehnologice din ultimul deceniu.

Principalele constatări ale consultării publice online sunt:

- majoritatea respondenților apreciază Cadrul de referință ca un instrument relevant pentru
- educație, formare și învățare (77 %);
- majoritatea participanților consideră necesară introducerea unor schimbări minore în Cadrul de referință (65 %);
- respondenții subliniază necesitatea sprijinirii în continuare a utilizării cadrului de referință și
- sprijinirea educației, formării și învățării bazate pe competențe în Europa.

Consultarea online, documentele de poziție și reuniunile/conferințele privind consultarea au subliniat necesitatea de:

- a răspunde nevoii de competențe privind alfabetizarea, limbile străine și comunicarea în societățile multilingve și cu diversitate culturală din prezent;
- a răspunde la evoluția rapidă a mediului tehnologic și digital prin actualizarea definiției competențelor digitale. Această actualizare ar trebui să includă lecțiile învățate în cadrul elaborării și sprijinirii utilizării pe scară largă a Cadrului competențelor digitale³⁰;
- a îmbunătăți în continuare dezvoltarea competențelor în matematică, știință și tehnologie;
- a sublinia importanța aptitudinilor personale și interpersonale, denumite uneori competențe „de viață”, „socio-emoționale”, sau „non-tehnice”, întrucât acestea ajută cetățenii să se adapteze la condiții de nesiguranță și schimbare. În Cadrul de referință se propune consolidarea în continuare a competențelor precum gândirea critică, munca în echipă, competențele interculturale și soluționarea problemelor;
- a sublinia în recomandare durabilitatea, având în vedere Deceniul Națiunilor Unite dedicat educației pentru dezvoltare durabilă (2005-2014) și din perspectiva obiectivelor de dezvoltare durabilă la nivel mondial, inclusiv privind educația, pentru 2030;
- a sublinia competențele civice și rolul cetățeniei, valorile comune și drepturile omului. Este din ce în ce mai importantă responsabilizarea cetățenilor pentru a

²⁹ Comisia Europeană (2017), *Report on the results of the stakeholder consultation* (Raport privind rezultatele consultării părților interesate) https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/2017-key-competences-consultation-review_en.pdf

³⁰ Comisia Europeană (2014), *The Digital Competence Framework* (Cadrul competențelor digitale), <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp/digital-competence-framework>

acționa în calitate de cetățeni responsabili, activi, contribuind la construirea unor societăți pașnice, tolerante, favorabile incluziunii și sigure. În acest context, se propune în continuare consolidarea alfabetizării mediatice și a competențelor interculturale;

- a evidenția creativitatea, capacitatea de a planifica și de a gestiona procese și de a face față riscurilor în cadrul unui proces decizional în cunoștință de cauză, ca dimensiuni esențiale ale competențelor antreprenoriale. A existat o preferință pentru alinierea definiției actualizate cu Cadrul EntreComp³¹;
- a lua în considerare o gamă mai largă de forme contemporane de exprimare culturală, precum și includerea elementului de dezvoltare a propriei identități culturale. Ar trebui evidențiate atitudinile pozitive față de alte culturi și față de diferențele culturale.

Consultarea a confirmat faptul că utilizarea cadrului de referință s-a axat pe învățarea formală la nivel primar și secundar. Prin urmare, este necesară o legătură mai strânsă cu alte tipuri de educație și formare, cum ar fi educația și îngrijirea copiilor preșcolari, educația și formarea profesională, învățământul superior, învățământul pentru adulți și învățarea non-formală,

În cele din urmă, pentru a sprijini în continuare utilizarea Cadrului de referință s-a propus consolidarea îndrumării și sprijinului pentru personalul din educație și formare profesională și analizarea modurilor de sprijinire a abordărilor privind evaluarea, atât ca parte a proceselor de predare și de învățare, cât și pentru guvernanta în materie de educație și formare profesională.

• **Obținerea și utilizarea expertizei**

Propunerea se bazează pe o gamă largă de rapoarte și studii privind impactul Recomandării din 2006 privind competențele-cheie, reformele aferente din statele membre și proiectele relevante finanțate de UE. Raportul comun al Consiliului și al Comisiei Europene pentru 2010 a analizat primele experiențe în statele membre în privința trecerii la programe de învățământ bazate pe competențe în educație și formare³². Concluziile KeyCoNet³³, o rețea europeană de politică privind dezvoltarea de competențe-cheie în educația școlară, precum și un raport Eurydice din 2012³⁴ oferă o bună imagine de ansamblu asupra utilizării Cadrului de referință în educația școlară. Rapoartele Cedefop³⁵ oferă informații cu privire la măsura în care Cadrul de referință a jucat un rol în educația și formarea profesională.

De asemenea, au fost colectate date prin intermediul unor studii lansate în scopul revizuirii, inclusiv o recenzie a literaturii de specialitate privind utilizarea Cadrului european de referință și o analiză comparativă privind cadrele de competență naționale și internaționale³⁶.

³¹ Comisia Europeană (2017), *The Entrepreneurship Competence Framework* (Cadrul competențelor antreprenoriale), <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/entrecomp-entrepreneurship-competence-framework>

³² Raport comun privind progresele înregistrate pentru anul 2010 al Consiliului și al Comisiei privind punerea în aplicare a programului de lucru „Educație și formare profesională 2010” (2010/C 117/01)

³³ Dezvoltarea competențelor-cheie în Europa. *Catalogue of Initiatives* (Catalog de inițiative), <http://keyconet.eun.org>

³⁴ Comisia Europeană (2012), *Developing Key Competences at School in Europe* (Dezvoltarea competențelor-cheie în școală în Europa): *Challenges and Opportunities for Policy* (Provocări și oportunități pentru politici), https://www.ddooss.org/informes/School_in_Europe.pdf

³⁵ Cedefop (2015), *Stronger VET for better lives* (O educație și formare profesională mai puternică pentru o viață mai bună), <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/3067>; Cedefop (2016), *Key competences in vocational education and training* (Competențele-cheie în domeniul educației și formării profesionale), <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/country-reports/key-competences-in-vet>

³⁶ Comisia Europeană (2017), *Literature review of the reforms related to the 2006 European Framework of Key Competences for Lifelong Learning* (Recenzia datelor din literatura de specialitate privind reformele referitoare la Cadrul european al competențelor-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții din 2006); Comisia Europeană (2017), *Support of the stakeholder consultation in the context of the Key Competences Review, Report 1: Comparative Analysis of national and international*

Pentru competențe specifice, activitatea s-a bazat pe studii și rapoarte în aceste domenii, cum ar fi rapoartele recente privind alfabetizarea și învățarea limbilor străine³⁷, educația în domeniul științelor³⁸, educația socială și emoțională³⁹, educația cetățenească⁴⁰, educația antreprenorială⁴¹, competențele civice și cetățenești⁴² și sensibilizarea și expresia culturală⁴³.

De asemenea, analiza a luat în considerare rapoartele și studiile OCDE, UNESCO și ale Consiliului Europei care sunt implicate în definirea cadrelor de competență în materie de educație, formare și învățare⁴⁴. O altă sursă importantă de informații a fost rezultatul activității Centrului Comun de Cercetare (JRC), în special în domeniul competențelor digitale și antreprenoriale⁴⁵.

- **Evaluarea impactului**

Data fiind abordarea complementară a activităților față de inițiativele statelor membre, caracterul voluntar al activităților propuse și amploarea efectelor preconizate, nu a fost efectuată o evaluare a impactului. Elaborarea propunerii s-a bazat pe studii anterioare, pe consultarea cu statele membre și pe o consultare publică.

- **Adecvarea reglementărilor și simplificarea**

Nu se aplică.

- **Drepturi fundamentale**

Nu se aplică.

competence frameworks (Sprijin pentru consultarea părților interesate în contextul revizuirii competențelor-cheie, Raportul 1: Analiză comparativă a cadrelor naționale și internaționale de competență)

37 Comisia Europeană (2017), *Rethinking language and linguistic diversity in schools* (Regândirea limbilor străine și a diversității lingvistice în școli), https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/rethinking-language-report_en.pdf

38 Comisia Europeană (2015), *Science education for responsible citizenship* (Educație științifică pentru o cetățenie responsabilă), http://ec.europa.eu/research/swafs/pdf/pub_science_education/KI-NA-26-893-EN-N.pdf, Comisia Europeană (2011), *Science education in Europe: National policies, practices and research* (Educația științifică în Europa: Politicile, practicile și cercetarea națională), http://ec.europa.eu/research/science-society/document_library/pdf_06/report-rocard-on-science-education_en.pdf

39 C. Cefai; Bartolo P. A.; V. Cavioni; Downes, P.(2017); *Integrating Social and Emotional Education (SEE) in the School Curriculum across the EU, NESET II report* (Integrarea educației sociale și emoționale în programa de învățământ pe întreg teritoriul UE, raportul NESET II), Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, în curs de publicare.

40 Comisia Europeană (2017), *Citizenship Education at School in Europe* (Educația civică în școlile din Europa), https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/news/20171106-citizenship-education-school-europe-2017_en

41 Comisia Europeană (2016), *Entrepreneurship Education at School in Europe* (Educația antreprenorială în școlile din Europa), <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/images/4/45/195EN.pdf>

42 IEA (2017) *International Civic and Citizenship Study (ICCS)* (Studiul privind educația civică și cetățenească), în curs de publicare; JRC (2011) *Civic Competence Composite Indicator (CCCI-2): Measuring Young People's Civic Competence across Europe based on the IEA International Citizenship and Civic Education study* (Indicator compozit pentru competențele civice: Măsurarea competențelor civice ale tinerilor în toată Europa pe baza studiului privind educația civică și cetățenească internațională al IEA), <http://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC68398/lbna25182enn.pdf>

43 Comisia Europeană (2016), *Cultural Awareness and Expression Handbook* (Manual de conștiință și expresie culturală), <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6066c082-e68a-11e5-8a50-01aa75ed71a1>

44 UNESCO *Global Citizenship Education* (Educația privind cetățenia mondială), <https://en.unesco.org/gced>; Consiliului Europei, *Reference Framework of Competences for Democratic Culture* (Cadru de referință al competențelor pentru o cultură democratică); OCDE *Education 2030* (Educația 2030), <https://www.coe.int/en/web/education/competences-for-democratic-culture>

45 Cadru competențelor digitale; Cadru competențelor antreprenoriale, a se vedea notele de subsol 30 și 31

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Prezenta inițiativă nu necesită resurse suplimentare de la bugetul UE.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planuri de punere în aplicare și modalități de monitorizare, evaluare și raportare**

Pentru a sprijini punerea în aplicare, Comisia propune elaborarea, în cooperare cu statele membre, a unor orientări de sprijin care abordează deficiențele în punerea în aplicare a predării și învățării bazate pe competențe.

Comisia intenționează să raporteze cu privire la utilizarea recomandării în contextul cooperării europene în domeniul educației, formării și învățării.

- **Documentele explicative (în cazul directivelor)**

Nu se aplică.

- **Explicații detaliate cu privire la prevederile specifice ale propunerii**

Dispozițiile referitoare la statele membre

Statele membre sunt invitate să intensifice dezvoltarea de competențe-cheie pentru toți cursanții, în special cursanții din medii defavorizate. Ele sunt invitate să își intensifice eforturile pentru a îmbunătăți în special nivelurile de dobândire a competențelor de bază (alfabetizare, competențe numerice și competențe digitale de bază), a competențelor digitale și antreprenoriale, a competențelor STIM, precum și a competențelor lingvistice. Statele membre sunt invitate să consolideze, acolo unde este necesar, sprijinul pentru adoptarea unor abordări ale predării și învățării bazate pe competențe în toate mediile de educație, formare și învățare.

Pe lângă un Cadru european de referință al competențelor-cheie actualizat, sunt sugerate mai multe bune practici pentru a sprijini personalul din toate mediile de educație, formare și învățare în ceea ce privește învățarea bazată pe competențe și dezvoltarea în continuare a evaluării competențelor-cheie. Sprijinirea dezvoltării competențelor-cheie necesită crearea și aplicarea unei game largi de abordări și contexte de sprijinire a învățării; statele membre sunt încurajate să sprijine dezvoltarea în continuare a acestora.

Recomandarea subliniază, de asemenea, necesitatea de a sprijini obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU prin integrarea acestora în educație, formare și învățare non-formală.

Statele membre sunt invitate să raporteze cu privire la experiența acumulată și progresele înregistrate în ceea ce privește furnizarea de competențe cheie.

Dispozițiile referitoare la Comisie

Comisia își propune să continue elaborarea de materiale de orientare privind abordările bazate pe competențe în educație, formare profesională și învățare și să sprijine inițiativele menite să dezvolte și să promoveze educația pentru dezvoltare durabilă în ceea ce privește obiectivul de dezvoltare durabilă 4 al ONU cu privire la oportunitățile de educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții favorabile incluziunii, echitabile și de înaltă calitate pentru toți⁴⁶.

⁴⁶

UN Sustainable Development Goal 4 (Obiectivul de dezvoltare durabilă 4 al ONU), <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg4>

Comisia își propune să elaboreze un tablou de bord care să monitorizeze dezvoltarea competențelor-cheie și să furnizeze informații cu privire la măsurile implementate pentru a sprijini dezvoltarea competențelor. Comisia intenționează să elaboreze o propunere pentru viitoarele criterii de referință europene privind dezvoltarea competențelor referitoare la următorul ciclu al Cadrului strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale.

Propunere de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții

(Text cu relevanță pentru SEE)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolele 165 și 166,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Primul principiu al Pilonului european al drepturilor sociale⁴⁷ prevede că orice persoană are dreptul la educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții favorabile incluziunii și de înaltă calitate pentru a dobândi și a menține competențe care îi permit să participe deplin în societate și să gestioneze cu succes tranzițiile pe piața forței de muncă. Acesta prevede, de asemenea, dreptul tuturor persoanelor la „asistență rapidă și adaptată pentru îmbunătățirea perspectivelor de încadrare în muncă sau de desfășurare a unor activități independente, formare profesională și recalificare, pentru continuarea studiilor și sprijin pentru căutarea unui loc de muncă”. Încurajarea dezvoltării competențelor este unul dintre obiectivele unui Spațiu european al educației care ar avea posibilitatea „de a profita de întregul potențial al educației și culturii ca motor pentru crearea de locuri de muncă, echitate socială, cetățenie activă și identitate europeană, în toată diversitatea sa”⁴⁸.
- (2) Cetățenii au nevoie de un set adecvat de aptitudini și competențe pentru a menține nivelul de trai actual, pentru susținerea unei rate ridicate a ocupării forței de muncă și promovarea coeziunii sociale în perspectiva societății și pieței forței de muncă de mâine⁴⁹. Sprijinirea persoanelor din întreaga Europă în vederea dobândirii de aptitudini și competențe necesare pentru împlinirea pe plan personal, capacitatea de inserție profesională și incluziunea socială ajută la consolidarea rezilienței Europei într-o perioadă de schimbări rapide și profunde.
- (3) În 2006, Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene au adoptat Recomandarea privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții. În recomandarea menționată, statele membre au fost invitate „să dezvolte furnizarea de competențe-cheie pentru toți ca parte a strategiilor lor de învățare pe tot parcursul vieții, inclusiv strategiile lor de realizare a alfabetizării universale” și să utilizeze „Competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții - Un cadru european de

⁴⁷ COM(2017)250, a se vedea nota de subsol 11

⁴⁸ COM(2017)673, a se vedea nota de subsol 6

⁴⁹ Comisia Europeană (2017) Documentul de reflecție al Comisiei privind dimensiunea socială a Europei, https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-social-dimension-europe_ro

referință⁵⁰. De la adoptarea sa, recomandarea a reprezentat un document de referință esențial pentru dezvoltarea educației, formării și învățării bazate pe competențe.

- (4) În prezent, cerințele în materie de competențe s-au schimbat, tot mai multe locuri de muncă fac obiectul automatizării, tehnologiile joacă un rol tot mai important în toate domeniile de activitate, iar competențele antreprenoriale, sociale și civice devin din ce în ce mai relevante în vederea asigurării rezilienței și capacității de adaptare la schimbări.
- (5) În același timp, sondajele internaționale precum PISA⁵¹ sau PIAAC⁵² arată o proporție ridicată de adolescenți și adulți cu competențe de bază insuficiente. În 2015, unul din cinci elevi au avut dificultăți grave privind dezvoltarea de competențe suficiente la citire, matematică și științe.⁵³ În unele țări, până la o treime din adulți sunt competenți doar la nivelurile cele mai scăzute de alfabetizare și de competențe numerice⁵⁴. 44 % din cetățenii Uniunii dețin un nivel de competențe digitale scăzut sau le lipsesc competențele digitale (19 %)⁵⁵.
- (6) Prin urmare, investirea în competențele de bază a devenit mai relevantă ca niciodată. Educația de înaltă calitate, inclusiv activitățile extrașcolare și o abordare globală a dezvoltării competențelor, îmbunătățește nivelul competențelor de bază⁵⁶. În plus, trebuie explorate noi moduri de învățare pentru o societate care devine din ce în ce mai mobilă și mai digitală⁵⁷. Tehnologiile digitale au un impact asupra educației, formării și învățării prin dezvoltarea de medii de învățare mai flexibile și mai adaptate nevoilor unei societăți cu un grad ridicat de mobilitate⁵⁸.
- (7) Noua agendă pentru competențe în Europa a anunțat revizuirea Recomandării din 2006 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, recunoscând faptul că investițiile în aptitudini și competențe și într-o înțelegere comună și actualizată a competențelor-cheie reprezintă un prim pas pentru promovarea educației, formării și învățării non-formale în Europa⁵⁹.
- (8) Ca răspuns la schimbările care au loc în societate și economie, reflectând discuțiile privind viitorul muncii și în urma consultării publice privind revizuirea Recomandării din 2006 privind competențele-cheie, reiese faptul că atât recomandarea, cât și Cadrul european de referință privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții trebuie să fie revizuite și actualizate, cu accent special pe promovarea mentalităților antreprenoriale.
- (9) Dezvoltarea competențelor cheie, validarea lor și furnizarea de educație, formare și învățare bazate pe competențe ar trebui sprijinite prin stabilirea de bune practici pentru îmbunătățirea sprijinului acordat personalului din învățământ pentru îndeplinirea

⁵⁰ (2006/962/CE), a se vedea nota de subsol 13

⁵¹ *OECD Programme for International Student Assessment* (Programul OCDE pentru evaluarea internațională a elevilor), <http://www.oecd.org/pisa/>

⁵² *OECD Programme for the International Assessment of Adult Competencies* (Programul OCDE de evaluare internațională a competențelor adulților); <http://www.oecd.org/skills/piaac/>

⁵³ *OECD (2016), PISA 2015 Results* [OCDE (2016), Rezultatele PISA 2015], a se vedea nota de subsol 8

⁵⁴ Comisia Europeană (2016), *Education and Training Monitor 2016* (Monitorul educației și formării 2016), a se vedea nota de

subsol 9

⁵⁵ *European Commission's Digital Scoreboard 2017* (Tabloul de bord în domeniul digital al Comisiei Europene din 2017)

⁵⁶ *OECD (2016), PISA 2015 Results* [OCDE (2016), Rezultatele PISA 2015], a se vedea nota de subsol 8

⁵⁷ Comisia Europeană (2017) Document de reflecție privind valorificarea oportunităților oferite de globalizare, a se vedea nota de

subsol 4

⁵⁸ Comunicare a Comisiei Regândirea educației: investiții în competențe pentru rezultate socio-economice mai bune, [COM\(2012\)669](http://ec.europa.eu/commission/press_corner/detail/news/com(2012)669).

⁵⁹ COM(2016)381, a se vedea nota de subsol 18

sarcinilor care le revin și îmbunătățirea educației lor, pentru actualizarea și validarea metodelor și instrumentelor de evaluare și pentru introducerea unor forme noi și inovatoare de predare și învățare⁶⁰. Prin urmare, bazându-se pe experiențele din ultimul deceniu, prezenta recomandare ar trebui să abordeze provocările legate de punerea în aplicare a educației, formării și învățării bazate pe competențe.

- (10) Sprijinirea validării competențelor va permite cetățenilor recunoașterea competențelor și obținerea unei calificări integrale sau, acolo unde este cazul, a unei calificări parțiale⁶¹. Aceasta se poate baza pe mecanismele existente de validare a învățării non-formale și informale, precum și pe Cadrul european al calificărilor⁶², care oferă un cadru comun de referință pentru a compara nivelurile de calificare, indicând competențele necesare în vederea îndeplinirii acestora. În plus, evaluarea joacă un rol important în structurarea proceselor de învățare și în orientare, ajutând cetățenii să își amelioreze competențele și în ceea ce privește cerințele aflate în schimbare de pe piața forței de muncă⁶³.
- (11) Definierea setului de competențe-cheie necesare pentru împlinirea pe plan personal, capacitatea de inserție profesională și incluziunea socială a fost influențată nu numai de evoluțiile sociale și economice, ci și de diferitele inițiative care au avut loc în Europa pe parcursul ultimului deceniu. S-a acordat o atenție deosebită îmbunătățirii competențelor de bază, investițiilor în învățarea limbilor străine, îmbunătățirii competențelor digitale și antreprenoriale, relevanței valorilor comune în ceea ce privește funcționarea societăților noastre și creșterii motivației tinerilor pentru a îmbrățișa o carieră în domeniul științelor. Aceste schimbări ar trebui reflectate în Cadrul de referință.
- (12) Ținta 4.7 din Obiectivele de dezvoltare durabilă subliniază necesitatea de a „asigura faptul că toți cei care urmează cursurile unei instituții de învățământ dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru a promova dezvoltarea durabilă, inclusiv, printre altele, prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea între femei și bărbați, o cultură a păcii și a non-violenței, cetățenia globală și aprecierea față de diversitatea culturală și față de contribuția culturii la dezvoltarea durabilă”⁶⁴. Acest obiectiv se reflectă în revizuirea cadrului de referință.
- (13) Oferta privind învățarea limbilor străine, care este din ce în ce mai importantă pentru societățile moderne, înțelegerea și cooperarea interculturală, profită de Cadrul european comun de referință pentru limbi (CECRL)⁶⁵. Acest cadru ajută la identificarea principalelor elemente ale acestor competențe și sprijină procesul de

⁶⁰ Raport comun privind progresele înregistrate pentru anul 2010 al Consiliului și al Comisiei privind punerea în aplicare a programului de lucru „Educație și formare profesională 2010” (2010/C 117/01), a se vedea nota de subsol 32; Raportul comun pentru 2015 al Consiliului și al Comisiei privind punerea în aplicare a cadrului strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și al formării profesionale (ET 2020) (2015/C 417/04)

⁶¹ OJ /C398/01, a se vedea nota de subsol 22

⁶² OJ /C 189/15, a se vedea nota de subsol 23

⁶³ Rezoluția Consiliului din 28 mai 2004 privind consolidarea politicilor, a sistemelor și a practicilor în domeniul orientării pe tot parcursul vieții, http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/educ/104236.pdf; Rezoluția Consiliului din 21 noiembrie 2008 privind o mai bună integrare a orientării pe tot parcursul vieții în strategiile de învățare pe tot parcursul vieții.

⁶⁴ Organizația Națiunilor Unite, Rezoluția adoptată de Adunarea Generală la 25 septembrie 2015 *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development* (Transformarea lumii în care trăim: agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă) http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

⁶⁵ *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR)* [Cadrul european comun de referință pentru limbi: Învățare, predare, evaluare (CECR)] <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>

învățare. De asemenea, el pune bazele definirii competențelor lingvistice în general și se reflectă în actualizarea cadrului de referință.

- (14) Dezvoltarea Cadrului competențelor digitale⁶⁶ și a Cadrului competențelor antreprenoriale⁶⁷ s-a dovedit a fi utilă pentru sprijinirea dezvoltării competențelor. În mod similar, Cadrul de referință al competențelor pentru o cultură democratică⁶⁸ al Consiliului Europei prezintă un set complet de valori, aptitudini și atitudini pentru o participare adecvată în societățile democratice. Toate acestea au fost luate în mod adecvat în considerare la actualizarea cadrului de referință.
- (15) Pentru a motiva cât mai mulți tineri să îmbrățișeze cariere în domeniile științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii (STIM), inițiative din întreaga Europă au început să asocieze mai strâns educația științifică cu artele și alte subiecte prin folosirea de pedagogii bazate pe cercetare și prin colaborarea cu o gamă largă de actori societali și industrii⁶⁹. În timp ce definiția acestor competențe nu s-a schimbat mult de-a lungul anilor, susținerea dezvoltării competențelor în domeniile STIM devine din ce în ce mai relevantă și ar trebui să se reflecte în prezenta recomandare.
- (16) Importanța și relevanța învățării non-formale este evidențiată de experiențele acumulate din activitățile pentru tineret, din munca voluntară, precum și din participarea la sporturile de masă. Învățarea non-formală joacă un rol important în sprijinirea dezvoltării competențelor interpersonale, de comunicare și comportamentale esențiale, cum ar fi: gândirea critică, aptitudinile analitice, creativitatea, capacitatea de rezolvare a problemelor și reziliența, care facilitează tranziția tinerilor către vârsta adultă, cetățenia activă și viața profesională⁷⁰. Stabilirea unei mai bune cooperări între diferite medii de învățare ajută la promovarea unei game variate de metode și contexte de învățare⁷¹.
- (17) Abordarea dezvoltării de competențe-cheie în perspectiva învățării pe tot parcursul vieții ar trebui să asigure sprijin la toate nivelurile de educație, formare și parcursuri educaționale: pentru a dezvolta educația și îngrijirea de înaltă calitate a copiilor preșcolari⁷², pentru a îmbunătăți în continuare educația școlară și pentru a asigura o predare excelentă⁷³, pentru a oferi parcursuri de actualizare a competențelor pentru adulții slab calificați⁷⁴ și, de asemenea, pentru a dezvolta în continuare educația și formarea profesională inițială și continuă⁷⁵ și pentru a moderniza învățământul superior⁷⁶.

⁶⁶ Cadrul competențelor digitale, a se vedea nota de subsol 30

⁶⁷ Cadrul competențelor antreprenoriale, a se vedea nota de subsol 31

⁶⁸ *Competences for democratic culture - Living together as equals in culturally diverse democratic societies (2016)* [Competențe pentru cultura democratică - Trăind împreună ca egali în societăți democratice diverse din punct de vedere cultural (2016)], <https://rm.coe.int/16806ccc07>

⁶⁹ Comisia Europeană (2014), *Science education for responsible citizenship* (Educație științifică pentru o cetățenie responsabilă), a se vedea nota de subsol 38

⁷⁰ Concluziile Consiliului privind rolul activităților pentru tineret în sprijinirea dezvoltării în rândul tinerilor a deprinderilor de viață esențiale care le facilitează tranziția cu succes către vârsta adultă, cetățenia activă și viața profesională (22 mai 2017), <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9547-2017-INIT/ro/pdf>

⁷¹ Concluziile Consiliului privind intensificarea cooperării transsectoriale la nivel de politici în vederea abordării eficiente a provocărilor socioeconomice cu care se confruntă tinerii (27 mai 2015) [2015/C 172/03](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015C172%2F03)

⁷² Concluziile Consiliului privind rolul educației preșcolare și al educației primare în stimularea creativității, a inovării și a competențelor digitale (27 mai 2015) [2015/C 172/05](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015C172%2F05)

⁷³ COM(2017)248, a se vedea nota de subsol 20

⁷⁴ Recomandarea Consiliului din 19 decembrie 2016 privind parcursurile de actualizare a competențelor: noi oportunități pentru adulți, [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016H1224\(01\)&from=ro](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016H1224(01)&from=ro)

⁷⁵ [JO 2015/C 417/04](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015C417%2F04), Anexa II

⁷⁶ COM(2017)247, a se vedea nota de subsol 21

- (18) Prezenta recomandare ar trebui să acopere o gamă largă de medii de educație, de formare și educaționale, atât formale, cât și non-formale, în perspectiva învățării pe tot parcursul vieții. Ea ar trebui să încerce să stabilească o înțelegere comună a competențelor care pot sprijini tranzițiile și cooperarea între aceste medii de învățare diferite. Ea prezintă bunele practici care ar putea răspunde nevoilor personalului didactic care include profesorii, formatorii de cadre didactice, directorii de instituții de educație și formare, personalul responsabil cu formarea colegilor, cercetătorii și profesorii universitari, lucrătorii tineri și educatorii pentru adulți, precum și angajatorii și părțile interesate de pe piața muncii. Prezenta recomandare se adresează, de asemenea, instituțiilor și organizațiilor, inclusiv partenerilor sociali și organizațiilor societății civile, având ca scop orientarea și sprijinirea cetățenilor în efortul lor de a-și îmbunătăți competențele începând cu o vârstă fragedă și continuând pe tot parcursul vieții.
- (19) Prezenta recomandare respectă pe deplin principiile subsidiarității și proporționalității.

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE

Statele membre ar trebui:

1. să sprijine dreptul la educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții de calitate și favorabile incluziunii și să asigure pentru toți cetățenii posibilități de dezvoltare a competențelor-cheie prin utilizarea deplină a „Competențelor-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții - Un cadru european de referință” astfel cum figurează în anexă, și
 - 1.1. să consolideze dezvoltarea competențelor-cheie de la o vârstă fragedă, pentru toți cetățenii, ca parte a strategiilor naționale de învățare pe tot parcursul vieții;
 - 1.2. să susțină tinerii și adulții care se confruntă cu dezavantaje, sau care au nevoi speciale, să-și valorifice potențialul.
2. să sprijine dezvoltarea competențelor-cheie, acordând o atenție specială în ceea ce privește:
 - 2.1. ridicarea nivelului de competențe de bază (alfabetizare, competențe numerice și competențe digitale de bază) ca fundament pentru continuarea învățării și participarea în societate;
 - 2.2. promovarea dobândirii competențelor în științe, tehnologie, inginerie și matematică (STIM) și luarea unor măsuri care să motiveze cât mai mulți tineri să îmbrățișeze o carieră în domeniile STIM;
 - 2.3. creșterea și îmbunătățirea nivelului de competențe digitale în toate stadiile procesului de educație și formare, la nivelul tuturor segmentelor populației;
 - 2.4. cultivarea competențelor antreprenoriale, a creativității și a spiritului de inițiativă, în special în rândul tinerilor, inclusiv prin promovarea oportunităților pentru tinerii cursanți de a avea cel puțin o experiență antreprenorială pe parcursul învățământului primar sau secundar;
 - 2.5. creșterea nivelului de competențe lingvistice și încurajarea elevilor să învețe diferite limbi relevante pentru situația lor de muncă și de viață.
3. să faciliteze dobândirea de competențe-cheie prin utilizarea de bune practici de sprijinire a dezvoltării competențelor-cheie, astfel cum figurează în anexă, în special prin:

- 3.1. promovarea unei game largi de metode de învățare și de contexte, inclusiv utilizarea adecvată a tehnologiilor digitale în educație, formare și în mediile educaționale;
- 3.2. sprijinirea personalului didactic în ceea ce privește învățarea pe tot parcursul vieții bazată pe competențe în educație, formare și mediile de învățare;
- 3.3. sprijinirea și dezvoltarea în continuare a evaluării și validării competențelor cheie;
- 3.4. consolidarea cooperării dintre educație, formare și mediile de învățare la toate nivelurile și în domenii diferite, pentru a ameliora continuitatea dezvoltării competențelor cursanților și dezvoltarea de metode de învățare inovatoare;
- 3.5. consolidarea instrumentelor, resurselor și orientărilor în domeniul educației, al formării, al ocupării forței de muncă și al altor medii de învățare pentru a sprijini cetățenii în gestionarea propriilor parcursuri de învățare pe tot parcursul vieții;
4. să integreze obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU în educație, formare și învățare;
5. să raporteze cu privire la experiența acumulată și progresele înregistrate în promovarea competențelor-cheie în toate sectoarele de educație și formare, inclusiv învățarea non-formală.

SALUTĂ PRIN PREZENTA FAPTUL CĂ COMISIA:

6. sprijină punerea în aplicare a recomandării și utilizarea Cadrului european de referință prin facilitarea învățării reciproce între statele membre și dezvoltarea, în cooperare cu statele membre, a materialelor de referință și a instrumentelor, cum ar fi:
 - 6.1. cadre pentru competențe specifice care facilitează dezvoltarea și evaluarea competențelor⁷⁷;
 - 6.2. materiale de orientare bazate pe noi forme de învățare și abordări de sprijinire;
 - 6.3. instrumente de sprijin pentru personalul didactic și alte părți interesate, cum ar fi cursuri online deschise și în masă (MOOC), instrumente de autoevaluare⁷⁸, rețele, inclusiv eTwinning și Platforma electronică pentru educația adulților în Europa (EPALE);
 - 6.4. abordări pentru evaluarea și validarea competențelor-cheie în continuarea acțiunilor anterioare în contextul Cadrului strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și al formării profesionale (ET 2020)⁷⁹;
7. sprijină inițiativele menite să dezvolte și să promoveze în continuare educația pentru dezvoltare durabilă în ceea ce privește obiectivul de dezvoltare durabilă 4 al ONU privind educația, formarea profesională și învățarea pe tot parcursul vieții favorabile incluziunii, echitabile și de înaltă calitate pentru toți⁸⁰;
8. consideră posibilitatea de a elabora un tablou de bord privind furnizarea de educație, formare și învățare bazate pe competențe și privind dezvoltarea competențelor în cadrul Uniunii.

⁷⁷ Pe baza experienței și expertizei acumulate la crearea Cadrului european comun de referință pentru limbi, a Cadrului competențelor digitale și a Cadrului de competențe antreprenoriale

⁷⁸ Cum ar fi Cadrul competențelor digitale, a se vedea nota de subsol 30

⁷⁹ Document de lucru al serviciilor Comisiei: *Assessment of Key Competences in initial education and training: Policy Guidance* (Evaluarea competențelor-cheie în educația și formarea inițială: Orientare politică), SWD (2012) 371

⁸⁰ *UN Sustainable Development Goal 4* (Obiectivul de dezvoltare durabilă 4 al ONU), a se vedea nota de subsol 44

Prezenta recomandare înlocuiește Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu
Președintele*